

ไม้ต้นเล็ก ไม่ผลัดใบ หรือผลัดบช่วงสั้น สูงได้ถึง 15 ม. (พบน้อยที่สูง 25 ม.) ลำต้นสั้นหนา กิ่งแผ่กว้าง เปเลือกสีเทาอ่อนถึงน้ำตาลอ่อนส้ม เนื้อแน่นแข็ง กลิ่นแรงคล้ายถั่วด ใบ ยาว 15-30 ซม. ใบประกอบ 2(3) คู่ออกตรงข้าม กว้าง 4/8 ซม. ยาว 7-14 ซม. พบน้อยที่กว้างถึง 15 ซม. ยาวถึง 25 ซม. รูปรีกว้างถึงรูปไข่ ปลายทุกสัน โคนกลมหรือทุ่ง ยอดอ่อนสีแดงถึงสีชมพู มีขนละเอียด ใบแก่ย่างคล้ายกระดาษ สีเขียวเป็นมัน ด้านบน สีเขียวขุ่นด้านล่าง เกลี้ยงทั้งสองด้าน เส้นใบ 5-8 คู่ โคง ชัดด้านล่าง ก้านใบอยู่ของใบข้างยาว 5-8 มม. ค่อนข้างใหญ่ถ้วน ใบประกอบ ยาวกว่ามาก ไม่มีทูใบอยู่ ทูใบยาว 3-4 มม. รูปขอบขนาน มีขนตามขอบร่องเรือ ดอก ยาว 1.2-1.5 ซม. สีขาวถึงสีม่วงหรือสีชมพูอมม่วง มักมีสีเหลืองหรือสีเขียว แซมด้านใน กลิ่นหอม ออกเป็นช่อเล็กเรียว ไม่แตกกิ่ง ตามซอกใบ ยาว 12-20 ซม. ดอกออกเป็นคู่ก้านดอกยาวประมาณ 8 มม. เล็กเรียว กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 5 มม. รูปถ้วย ไม่จักเป็นชี้ฟัน (หรือจักเพียงตื้นๆ) สีม่วงแดง มีขนสีน้ำตาล แน่น กลีบดอกกลางกว้างประมาณ 1.2 มม. รูปค่อนข้างกลม ปลายแหลมสั้น หุ้มกลีบดอกอื่นเมื่อขนาดใหม่ๆ แต่ต่อไปโคงขึ้นด้านหลัง มีขนละเอียดสีน้ำตาลด้านนอก กลีบปีกข้างและกลีบคู่ด้านล่างยาวประมาณ 1 ซม. โคนกลีบชิดกัน เกสรเพศผู้มี 10 อัน เชื่อมเป็นแผ่นเดียวกันรอบรังไข่ อันบนปลายและโคนแยก แต่ติดกับอันอื่นตรงกลาง รังไข่มีขนเล็กน้อย มีก้านยาว 1-2 ซม. ผล กว้าง 2-3.5 ซม. ยาว 4-8 ซม. รูปขอบขนาน ปลายมีจังอยโคงสั้น โคนแคบ ใบยังก้านเล็กเรียว ยาว 0.6-1.2 ซม. ป่องชัด (หนา 1-1.5 ซม. ตลอดฝักร ไม่ใช่ป่อง เดพะตรงเม็ด เกลี้ยง อาจมีซ่องอาการกระฉะ เนื้อหามันถึงแข็ง มีเส้นใยด้านใน แก่แตก เม็ด 1(2) เม็ด ยาว 1.5-2.5 ซม. รูปไข่แบบหรือรูปไต สีน้ำตาลเข้ม พบนากตามชายฝั่งทะเล และริมแม่น้ำทั่วภาคใต้ ใช้ชื่อ *Pongamia pinnata* หรือ *Derris indica* ในหนังสือพรณไม้ เล่มเดียว

ข้อมูลอ้างอิง : ไพบูลย์ ภารกุลนร์ ศินดา ลิขิตธนพงษ์ กองการพยาบาลฯ ขยานฤทธิ์, นับปีภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1- กรุงเทพฯ: โครงการจัดเก็บพันธุ์ไม้ 2559, 792 หน้า.

ภาพประกอบ : http://www.csbg.org/Database/BOTANIC_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=2374

